

هشدار کارشناس کشاورزی نسبت به ورود فاضلاب منجیل به سد سفیدرود در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»:

تهدید ۱۷۲ هزار هکتار شالیزار خلاف منطق امنیتی است

سعیده علیپور

زیر سبزی فریبنده گیلان و مازندران، همان تصویری که در هر تعطیلی موجی از مسافر را فراتر از توان جاده‌ها، جنگل‌ها، سسواحل و شبکبه‌های فاضلاب به شمال می‌کشاند، آب بدبو و تیره‌ای در جریان است.

پشت تصاویر کارت پستالی اینستاگرام از شالیزار، م و جنگل و دریا، رودخانه‌های آلوده، دفن گاه‌های اشباع، تالاب‌های رو به خشکی و تصفیه‌خانه‌های نیمه‌تمام قرار گرفته‌اند. شبکه‌ای از آلودگی که‌از خانه و کارخانه آغاز می‌شود، به رودخانه و تالاب می‌رسد و در نهایت می‌تواند خاک کشاورزی، آبیزان، محصول و سفره مردم را درگیر کند.

قلمی که در روزهای اخیر با داعی‌ورود مستقیم فاضلاب شهری منجیل به مخزن سد سفیدرود منتشر شده، فقط تصویری یک خروجی و جریان تیره آب نیست، نمای نزدیک‌بحرانی است که سال‌ها زیر ظاهر سبز شمال پنهان مانده است.

هرچند فیلم، به‌تنهایی سسند آماشگاه‌ی درباره نوع و شدت آلودگی نیست، باین حال، اصل مسئله تازه نیست. پس از انتشار گزارش‌هایی درباره سرازیرشدن فاضلاب منجیل و پساب کارخانه‌های فرآوری زیتون به دریاچه پشتسد، رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست رودبار و کارشناسان این اداره از خروجی‌های فاضلاب، شهرک صنعتی و نوار ساحلی بازدید کردند و وعده پیگیری قضایی و الزام دستگاه‌های مسئول به جلوگیری از ورود پساب را دادند.

از منجیل تابشقبابرنج

اهمیت سفیدرود به یک سد یا منظره گردشگری محدود نیست. گیلان حدود ۲۳۸ هزار هکتار شالیزار دارد؛ ۱۷۲ هزار هکتار آن از شبکه آبیاری سفیدرود آب می‌گیرد و حدود ۷۱ درصد آب موردنیاز شالیزارهای استان از این سامانه تأمین می‌شود. بنابر این هر اختلال جدی در کیفیت آب سفیدرود، بالقوه مسئله هزاران کشاورز، تولیدبرنج و امنیت غذایی است. نه تعلق محلی که بتوان آن را با یک بازدیدو چند وعده‌اداری جمع کرد. نگرانی درباره کیفیت آب این رودخانه صرفا بر تصاویر شبکه‌های اجتماعی استوار نیست. پژوهشی که در سال ۲۰۲۴ در نشریه علمی Science of the Total Environment منتشر شد، با بررسی ۲۸ نمونه آب و رسوب سفیدرود نشان داد میانگین غلظت فلزات سنگین از بالادست به پایین‌دست افزایش می‌یابد. در نمونه‌های آب، غلظت آرسنیک، نیکل و وانادیوم بالاتر از مقادیر راهنمای سازمان جهانی بهداشت

میترا امشوق خواه، در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»:
حتی با منطق امنیتی نیز رهاکردن آب کشاورزی، خاک و تولید غذا تصمیمی علیه تاب‌آوری جامعه است.
کشوری که نگران امنیت غذایی است، نمی‌تواند منبع تأمین آب ۱۷۲ هزار هکتار شالیزار را بدون سامانه شفاف پایش رها کند

گزارش

عدالت آموزشی قربانی آموزش معطوف به قدرت

آقازاده‌ها کجادرسمی خوانند و چقدر شهریه می‌دهند؟

در بازار آشفته آموزش، اگر سری به دنیای مدارس غیرانتفاعی بایتخت‌زنید، متوجه می‌شوید که حتی این مدارس هم تفاوت‌های چشمگیری دارند و باید آنها را در سه دسته غیرانتفاعی معمولی، غیرانتفاعی‌های گران‌قیمت با خدمات لوکس و غیرانتفاعی آقازاده‌ها تقسیم کرد.

در این گزارش به بررسی مدرسی می‌پردازیم که وارثان خلف تفکر کرباسچیان‌اند. مدرسی که تمکن مالی برای گشوده شدن درهای آن به روی شما شرط لازم هست، اما کافی نیست چرا که ورود به آنها، مستلزم گزینش عقیدتی و اصالت خانوادگی است. پاشنه در این مدارس روی ریشه‌دار بودن خانواده در محافل مذهبی و سیستم قدرت می‌چرخد و ورود به این مدارس غیرانتفاعی که برخی از آنها عنوان «اسلامی» را هم یک می‌کشند، تضمینی است برای اتصال به ساختار حاکمیت.

آقازاده‌ها کدام مدارس می‌روند و چقدر شهریه می‌دهند؟

رویداد ۲۴ برای بررسی شهریه مدارس خاص تهران، با تعدادی از این مراکز آموزشی تماس گرفته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد برخی از این مدارس برای دوره ابتدایی، شهریه‌هایی بین حدود ۹۰ تا ۲۵۰ میلیون تومان دریافت می‌کنند؛ البته برخی مدارس از اعلام رسمی رقم شهریه خودداری کرده‌اند.

اگر وبسایت مدرسه مفید را باز کنید، در صفحه نخست نام شه‌های این مدرسه را مشاهده می‌کنید؛ در راس آنها مصباح‌الهدی می‌بایری کئی، داماد رهبری دیده می‌شود. ظاهرا مصباح‌الهدی حداقل در مقطعی از تحصیل خود تر جیح داده به جای مدرسه امام صادق یعنی مدرسه تحت مدیریت عموی خود آیت الله مهدوی کئی، به مدرسه تحت مدیریت آیت‌الله سعیدالکریم موسوی اردبیلی رود.

و ب‌سایت این مدرسه عنوان شده است که یکی از اهداف این مجتمع، تربیت «شهروند مطلوب جهانی» است که بنابر تعریف آنها مترادف با «انسان‌های مومن و متعهد به آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی ایران» است. مجتمع آموزشی مفید چندین مدرسه در نقاط مختلف تهران دارد. متوسط‌شهریه دبستان این مدرسه ۵۵۰ میلیون تومان است.

مهر هشتم: مدرسه نزدیک به خانواده‌قالیباف

مدرسه مهر هشتم، متعلق به الیاس قالیباف هم‌برای دبستان، چیزی حدود ۲۰۰ میلیون تومان به عنوان شهریه دریافت می‌کند. شعار این مدرسه «یادگیری برای زندگی منوی» است و یکی از ماموریت‌های خود را «تربیت نسل واجد تخصص علمی، تربیت مذهبی، اخلاق مدار دارای مهارت‌های فرهنگی اجتماعی» عنوان کرده‌است. اردوهای جهادی، نجوم، آشپزی، پیلاتس، ژیمناستیک، نمایش خلاق و سفالگری از جمله کلاس‌های این مجتمع آموزشی است.

از گوشه و کنار

وعده‌ای تکراری، این بار از زبان سخنگوی دولت:
صدور گواهینامه موتورسیکلت برای زنان
سخنگوی دولت از ادامه فرایند صدور گواهینامه موتورسیکلت برای زنان خبر داد و گفت نمونه اولیه این گواهینامه آماده شده است. فاطمه مهاجرانی افزود: آنچه

برای متقاضیان اهمیت دارد، اتوداولیه نیست، بلکه نهایی شدن روند قانونی و آغاز صدور گواهینامه است. به گفته او، تردد زنان با موتورسیکلت بدون گواهینامه، برای آنان، جامعه‌و دستگاه قضایی مشکلات حقوقی ایجاد می‌کند و دولت به همین دلیل پیگیری موضوع است. با این حال، این نخستین بار نیست که مقام‌های دولتی از پیگیری یا موافقت با صدور گواهینامه برای زنان سخن می‌گویند. این موضوع پیش‌تر نیز بارها مطرح شده، اما وعده‌ها به‌دسترسی عملی متقاضیان منجر نشده‌است. اکنون باید دید این پیگیری از مرحله اظهار نظر عبور می‌کند یا بار دیگر در پیچ‌وخم‌های اداری و قانونی متوقف می‌ماند.

وقوع دوزمین‌لرزه در استان خوزستان

دوزمین‌لرزه از بامداد امروز حوالی شهرهای سالند و قلعه‌تل در استان خوزستان را لرزاند؛ تاکنون گزارش‌ی از خسارت‌های جانی یا مالی این حوادث منتشر نشده است. به گزارش مهر، نخستین زمین‌لرزه به‌بزرگی ۳.۱، ۳۰۱ بیشتر ساعت ۳:۱۲ بامداد در حوالی سالند رخ داد. دومین زمین‌لرزه نیز ساعت ۵:۵۲ به‌وقت محلی در حوالی قلعه‌تل ثبت شد که بزرگی آن ۳.۵، بیشتر اعلام شده است. براساس گزارش‌های اولیه، این دوزمین‌لرزه خسارتی به‌همراه نداشته‌اند و بررسی وضعیت مناطق نزدیک به تاکنون رزانه‌ها ادامه دارد.

از ابتدای جنگ تاکنون ارز یابی شد؛

آسیب بیش از هشت هزار واحد مسکونی و تجاری در بوشهر

مدیر کل بنیاد مسکن استان بوشهر از آسیب دیدن هشت هزار و ۴۵۶ واحد مسکونی، تجاری و معیشتی از ابتدای جنگ در این استان خبر داد. به گزارش ایستنا، امیر برومند گفت: ارزیابی خسارت واحدهای آسیب‌دیده پایان یافته و پرداخت خسارت‌ها نیز به‌صورت مرحله‌ای آغاز شده‌است. برومند افزود: از مجموع واحدهای آسیب‌دیده، دو واحد نیازمند احداث مجدد و شش هزار و ۴۰۵ واحد مسکونی و تجاری نیازمند تعمیر هستند. وی ادامه داد: دو هزار و ۹۴۹ مورد نیز مربوط به خسارت‌های معیشتی ناشی از آسیب به لوازم ضروری منازل است که در فرایند پرداخت خسارت قرار دارند.

مرکز آمار:

جمعیت ایران به ۸۷ میلیون و ۶ هزار و ۳۷ نفر رسید

مرکز آمار ایران برآورد جمعیت کشور را بیش از ۸۷ میلیون نفر عنوان کرده است، این در حالی است که پیش‌بینی جمعیت کشور تا پایان سال جاری رسیدن به ۸۷ میلیون و ۱۳۴ هزار نفر است. براساس اعلام مرکز آمار ایران، جمعیت کشور با عبور از ۸۷ میلیون نفر، به رقم ۸۷ میلیون و ۶ هزار و ۳۷ نفر رسیده‌است که بیش از ۶۷ میلیون نفر آن جمعیت شهری و حدود ۲۰ میلیون نفر هم جمعیت روستایی خواهند بود. همچنین بعد جمعیت هر خانوار به‌طور متوسط کمتر از ۳.۲ نفر (۳.۱۹) محاسبه شده که از دهه ۴۰ به‌این‌سویه کمترین حد ممکن رسیده‌است. در سال ۱۴۰۴ تعداد ولادت‌های ثبت‌شده در کشور ۸۹۲ هزار و ۲۲۷ نفر و تعداد وفات‌ها حدود ۴۶۰ هزار (۴۵۹ هزار و ۹۸۴) نفر بوده است؛ بیشترین ولادت‌ها در تابستان سال گذشته و بیشترین وفات‌ها در بهار پار سال رخ داده بود.

شش سد مهم کشور

کمتر از ۱۰ درصد آب دارند

آخرین آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران نشان می‌دهد شش سد مهم کشور کمتر از ۱۰ درصد پرشدگی دارند و در مقابل، مخازن سه سد به‌طور کامل پر شده‌است.

به گزارش خبرآنلاین، سدهای لاردوسی، طرق، پانزده خرداد، بارزو و ساسوه کمتر از ۱۰ درصد آب دارند، در حالی که میزان پرشدگی سدهای نهند، آزادی و ایلام حدود ۱۰۰ درصد اعلام شده است. بر اساس این گزارش، میزان ورودی آب به مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی تا چهارم مرداد به ۴۵ میلیارد و ۷۴۰ میلیون مترمکعب رسیده است. این رقم در مدت مشابه سال گذشته ۲۶ میلیارد و ۳۴۰ میلیون مترمکعب بود و افزایش ۷۴ درصدی را نشان می‌دهد.

وزیر آموزش و پرورش اعلام کرد

آغاز سال تحصیلی جدید از اول مهر

وزیر آموزش و پرورش اعلام کرد: در سال تحصیلی جدید در شرایط فعلی، طبق برنامه‌از اول مهر و به‌صورت حضوری آغاز خواهد شد. به گزارش ایلنا، علیرضا کاظمی

در جلسه ششورای معاونان وزارت آموزش و پرورش افزود: سال تحصیلی از ابتدای مهر به‌صورت حضوری آغاز می‌شود و این خواسته دولت، آموزش و پرورش و مردم است. وی افزود: همه برنامه‌های تابستانی آموزش و پرورش، از برگزاری امتحانات و تصحیح اوراق گرفته تا ثبت‌نام دانش آموزان، ساماندهی نیروی انسانی، آمادسازی فضاهای آموزشی و تأمین کتب و تجهیزات با هدف فراهم کردن مقدمات آغاز سال تحصیلی در موقع‌مقرر دنبال می‌شود. کاظمی تأکید کرد: اگر اتفاق خاصی رخ دهد، متناسب با شرایط درباره آن تصمیم‌گیری خواهد شد، اما تا این لحظه مبنای برنامه‌ریزی آموزش و پرورش، آغاز سال تحصیلی در مهرماه و در زمان مقررات،

کنوانسیون رامسر سال‌ها پیش، غنی‌شدن بیش از حد آب‌ماد مغذی، فرسایش، جنگل‌زدایی، شکار نابایدار و توسعه نامناسب شهری، جاده‌ای و گردشگری را از فشارهای اصلی بر تالاب معرفی کرده بود. بیش از سه دهه‌ماندن در فهرست هشدار، خود خلاصه‌ای از کیفیت مدیریت است. در واقع خطر مدت‌هاست ثبت شده، اما نجات تالاب هنوز میان طرح‌ها، اعتبارها و متولیان سرگردان است.

ترگس فلاح، سرپرست پیشین محیط‌زیست بندرانزلی، اخیرا گفته بود که تالاب در برخی نقاط «از یک اکوسیستم آبی به دشت و جنگل تبدیل شده» و وضعیت امروز را حاصل دهه‌ها مدیریت ناهماهنگ و نگاه پروژه‌ای دانسته است. پژوهشی از دانشگاه گیلان درباره رودخانه پسخیان نیز برآورد کرده که سه سالانه حدود ۸۱ هزار و ۲۳۵ تن رسوب معلق فقط از ایستگاه نوخاله وارد تالاب می‌شود. به این بار رسوب باید فاضلاب شهری و صنعتی، زه‌آب کشاورزی، پسماند، گونه‌های مهاجم و افت تراز دریا ی خزر را افزود.

هادی حق شناس، استاندار گیلان، چندی پیش مسئله اصلی تالاب را فقط کمبود آب ندانسته و از ورود روزانه صدها هزار مترمکعب فاضلاب و پساب

کارشناس کشاورزی: پاسخ‌فوری به آلودگی سفیدرود، تشکیل جلسه‌ای دیگر نیست، بلکه نمونه‌برداری مستقل و دوره‌ای از مخزن این رود و خروجی‌های منجیل، انتشار عمومی نتایج بانامو مختصات ایستگاه‌ها، سنجش آب و خاک شالیزار واحدهای آبیین‌دست، تعیین تکلیف حقوقی واحدهای آلاینده، افزایش واقعی ظرفیت تصفیه‌شیرابه سراوان و ارائه جدول زمانی قابل سنجش برای تکمیل تصفیه‌خانه‌های حوضه تالاب انزلی است.

شهری سخن گفته است. او هزینه موردنیاز برای احیای تالاب را حدود ۳۰۰ میلیون دلار برآورد کرده و تکمیل تصفیه‌خانه‌های فاضلاب رشت، صومعه‌سرا و بندرانزلی را از راه‌های اصلی مهار بحران دانسته است. وقتی نجات یک تالاب به صدها میلیون دلار نیاز پیدای کند، معنایش این است که هزینه‌ای که سال‌ها برای پیشگیری پرداخت نشد، اکنون با چند برابر قیمت و احتمال موفقیت کمتر بازگشته است.

شیوع سرطان هشدار جدی است

هرچند نباید با دیدن یک فیلم به رابطه علت و معلولی قطعی رسید، اما نگرانی درباره سلامت مردم گیلان بی‌پایه نیست. داده‌های ثبت ملی سرطان در سال ۲۰۱۶ نشان می‌دهد نرخ استاندارد شده سنی سرطان معده در مردان گیلان ۲۵.۲۸ مورد در هر صد هزار نفر و سرطان کولور کتال ۲۱.۳۱ مورد بوده است؛ هر دو بالاتر از میانگین ملی مردان در همان سال، یعنی ۲۱.۵۶ و ۱۹.۳۰ مورد. مطالعه‌ای دیگر درباره روند سرطان در ایران نیز گیلان و مازندران را در میان استان‌های دارای الگوی نامتناسب بالایی برخی سرطان‌های معده و روده بزرگ قرار داده‌است.

محیط‌زیست: همیشه بعد از بحران

از منجیل تا سراوان و انزلی، الگویی واحد تکرار می‌شود: آلودگی دیده می‌شود، مسئولی بازدید می‌کند، وعده پیگیری می‌دهد، اعتبار در خواست می‌شود و پروژه‌ای نیمه‌تمام، کم‌ظرفیت یا محل اختلاف قای می‌ماند. در این الگو، محیط‌زیست نه بخشی از سلامت عمومی و امنیت ملی، بلکه پروژه‌ای تزئینی است که معمولاً پس از انتشار یک فیلم، اعتراض مردم یا سیدین بحران به مرز فاجعه‌از قفسه‌بیرون آورده می‌شود. اما متأسفانه در وضعیت بحران حکمرانی حتی این کار هم نجات‌بخش نیست.

در میانه جنگ و بحران‌های امنیتی، خطر آن وجود دارد که بودجه، نیروی انسانی و توجه عمومی جوش از پیش از محیط‌زیست منحرف شود. اما جنگ نمی‌تواند بیش از چهار دهه دفن زباله در سراوان، سه دهه حضور تالاب انزلی در فهرست مونتر و سال‌ها تعلل در سامان‌دهی فاضلاب را توضیح دهد. بحران‌های اخیر شاید کمبود منابع را تشدید کرده باشند، اما ریشه این بی‌توجهی بسیار قدیمی‌تر است. جنگ می‌تواند بهانه‌ای برای عقب‌انداختن پروژه‌ها باشد، نه توضیحی برای دهه‌ها تعلل پیش از آن.

میترا مشوق خواه، کارشناس کشاورزی در این باره به «توسعه ایرانی» می‌گوید: «حتی با منطق امنیتی نیز رها کردن آب کشاورزی، خاک و تولید غذا تصمیمی علیه تاب‌آوری جامعه است. کشوری که نگران امنیت غذایی است، نمی‌تواند منبع تأمین آب ۱۷۲ هزار هکتار شالیزار را بدون سامانه شفاف پایش رها کند».

به اعتقاد این کارشناس، پاسخ فوری، تشکیل جلسه‌ای دیگر نیست، بلکه «مونه‌برداری مستقل و دوره‌ای از مخزن سفیدرود و خروجی‌های منجیل، انتشار عمومی نتایج بانام و مختصات ایستگاه‌ها، سنجش آب و خاک شالیزارهای آبیین‌دست، تعیین تکلیف حقوقی واحدهای آلاینده، افزایش واقعی ظرفیت تصفیه شیرابه سراوان و ارائه جدول زمانی قابل سنجش برای تکمیل تصفیه‌خانه‌های حوضه تالاب انزلی است».

شمال هنوز سبزه‌ان است، اما سبزی آن نباید پرده‌ای برای پوشاندن آب آلوده باشد. طبیعت گیلان سال‌ها هزینه توسعه بی‌پرساخت و مدیریت بی‌پاسخ را پرداخته است. حالا صورت حساب این تعلل ممکن است روی میز کشاورز، در تور ماهیگیری و در پرورده سلامت خانواده‌ها گذاشته شود؛ صورت‌حسابی که نه جنگ، نه کمبود بودجه و نه وعده تازه‌ای آن را باطل می‌کند.

مجمع آموزش‌امام صادق (ع) راه‌اندازی و در سال ۱۳۶۹ تزکیه دختران باهمت همان دوستان قدیمی تزکیه و انتخاب همکاران صدیق و مؤمن در مقطع راهنمایی و در یک ساختمان استیجاری در میدان صادقیه راه‌اندازی شد».

این مدرسه هم برای دبستان ۱۷۰ میلیون تومان شهریه طلب کرده است. در وب‌سایت تزکیه، آمده‌است که طرحی به نام «اتاق جنگ ۴۰۴» اجرا کرده که شامل فعالیت‌هایی همچون «برپایی هیات، تولید کلیپ‌های تبلیینی با محوریت فتح و قله‌سازی، گفت‌وگو درباره مفاهیم فتح، بصیرت، و جهاد تبیین» بوده است.

مسئله فقط شهریه نیست: مسئله فرصت است

نکته‌ای که باید در نظر داشت، این است که مدارس غیرانتفاعی اسلامی یا آنهایی که متعلق به چهره‌های سیاسی هستند، در مقایسه با برخی غیرانتفاعی‌های دیگر، نه‌شهریه نجومی دارد و نه خدمات لوکس، اما نقطه مشترک آنها، تمرکز بر کادرسازی سیاسی و حفظ حلقه دانش آموزان و خانواده آنها در درون قدرت است که در نهایت با همدستی مافیای کتکور، منجر به بی‌عدالتی آموزشی شده است. آموزش قرار بود به منزله داشتن شانس برابر برای دستیابی به موقعیت‌ها و فرصت‌های جامعه باشد، که مدارس خاص غیرانتفاعی با رو به معطوف به قدرتشان این شانس را ربوده‌اند.

وقتی از مدارس خاص سخن می‌گوییم، منظور تنها ساختمان‌های مجلل، امکانات ویژه، ناهارهای عیانی یا استخرهای اختصاصی نیست؛ حرف از خرید فرصت‌ها است. نگاهی به فهرست نفرات برتر کنکور هر سال نشان می‌دهد که اکثریت قاطع آنان فارغ التحصیل همین مدارس خاص و به تبع، متعلق به دهک‌های بالای اقتصادی و اجتماعی اند. بی‌عدالتی آموزشی به‌خوبی در آخرین آماروزارت آموزش و پرورش هویداست؛ جایی که از عدم ثبت نام ۶۶ در صد دانش آموزان دبستانی شهرستان محروم و رامین خبر داده است. خبری که بیشتر به یک فاجعه حکمرانی در حوزه آموزش و پرورش شباهت دارد تا یک خبر فوری.